

THOMSONPLEIN,

*Thomson-monument,
onthuld 14 september 1918,
ontworpen door Charles van Wijk.*

Het stormachtige leven van Lodewijk Willem Johan Karel Thomson begon op 11 juni 1869 te Voorschoten en eindigde op 15 juni 1914 in Durazzo (Albanië).

In die tussentijd studeerde Thomson aan de Hogere Krijgsschool te Den Haag (in 1888 tweede luitenant), behaalde hij in Atjeh de Militaire Willemsoorde, was hij militair attaché tijdens de boerenoorlog in Zuid-Afrika, speelde hij een tactische rol bij het handhaven van de rust gedurende de spoorwegstaking van 1903, bekleedde hij van 1905-1913 het lidmaatschap der Tweede Kamer („boetgezant der liberalen”) en was hij ook lid van de Haagse gemeenteraad.

Zij grootste avontuur speelde zich in het roerige Albanië af. Sinds 1912 was dit land onafhankelijk en de Duitse prins Wilhelm von Wied was er koning geworden. Op een gezantenconferentie te London in 1913 sprak men zorgelijk over de wanorde in het nieuwe koninkrijk. Men besloot er een Nederlandse militaire missie heen te sturen om de Albanese gendarmerie te organiseren en om orde te scheppen. De inmiddels tot majoor bevorderde Thomson werd in de strijd tegen de benden opperbevelhebber.

Een benarde situatie ontstond in het stadje Durazzo, dat door de opstandelingen werd omsingeld. De verdediging bestond uit Nederlandse officieren, 800 leden van de stam der Malissoren, een klein aantal Albanese gendarmes en Europese vrijwilligers. Rondom en in de stad had Thomson loopgraven en bolwerken laten aanleggen. In de ochtend van 15 juni 1914, 's morgens in alle vroegte, viel de vijand aan. Toen de Malissoren op een gegeven moment aarzelden, sprong Thomson met getrokken sabel uit een loopgraaf om de mannen aan te varen.

De aanval kwam tot staan, maar de majoor had er de dood bij gevonden.

Een nationaal comité in ons land wilde hem eren en ijverde voor een gedenkteken. De Haagse beeldhouwer Charles van Wijk ontwierp het, professor A. W. M. Odé maakte het werk af toen Van Wijk overleed.

Het monument bestaat uit een pedestal waarop het beeld van majoor Thomson in uniform. Er staat op te lezen: L. W. J. K. Thomson, majoor der infanterie, Ridder van alle Nederlandse orden, volksvertegenwoordiger van 1905-1913.

De onthulling op 14 september 1918 (te 15 uur) trok veel hoge belangstelling, een compagnie grenadiers hield de erewacht en de koninklijke militaire kapel speelde. Namens het nationale comité sprak de luitenant-generaal K. Eland.

De eerste tijd na de onthulling was het monument 's nachts herhaaldelijk het mikpunt van baldadigheden, waarachter men politieke opzet vermoedde.

